

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/159/2020
Identifikačné číslo spisu: 4216213768
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4216213768.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. W., bytom R. XXX, XXX XX D. Y., zastúpeného JUDr. Ľubou Blažekovou, advokátkou so sídlom Pohraničná 4, Komárno, proti žalovanej Slovenskej republike za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 13C/249/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17.marca 2020 sp. zn. 12Co/31/2020, 12Co/36/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11.septembra 2018 č.k. 13C/249/2016 nepripustil zmenu žaloby jej rozšírením zo sumy 3 762,82 EUR s 5% úrokom z omeškania ročne od 25. 5. 2016 do zaplatenia na sumu 13 837,60 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne od 25. 5. 2016 do zaplatenia. Žalobu o zaplatenie sumy 3 762,82 EUR s 5% úrokom z omeškania ročne od 25. 5. 2016 do zaplatenia zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 100% náhradu trov konania do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody s príslušenstvom, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Komárno vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/253/1995 a nezákonným rozhodnutím tohto súdu v označenej veci ako aj rozhodnutím Krajského súdu v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. 6Co/102/2006, v ktorých veciach sa domáhal určenia vlastníckeho práva k parcele č. XXXX/XX záhrady o výmere 328 m² v kat.úz. D., ale nebol úspešný. Rozhodnutie považoval za nezákonné, lebo súdy nevenovali veci patričnú pozornosť. V súvislosti s vedením tohto konania a tiež exekučného konania mu vznikli veľké výdavky, ktoré považoval za neopodstatnené. Žalobca teda nezákonnosť rozhodnutia videl v tom, že pozemok nedostal a nesprávnosť úradného postupu zase v tom, že súdy mu neurčili, kde sa pozemok nachádza a preto spor prehral. Súd prvej inštancie poukázal na to, že pojem nesprávneho úradného postupu nie je v zákone č. 514/2003 Z.z. bližšie definovaný, ale v

zmysle judikatúry bolo ustálené, že pri nesprávnom úradnom postupe ide o tie prípady vzniku škody, ktoré sú vyvolané inou činnosťou orgánov verejnej moci ako rozhodovacou. Ide o porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie orgánov verejnej moci a to takej povahy, ktorá nevedie k vydaniu rozhodnutia. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Zákon č. 514/2003 Z.z. v § 9 ods. 1 (v znení účinnom do 31. 12. 2012) výslovne uvádza ako príklad nesprávneho úradného postupu aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Pokiaľ žalobca za nesprávny úradný postup v konaní Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/253/1995 - o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - považoval údajné pochybenie súdu pri vykonávaní dôkazov a s tým súvisiacich úkonov ako aj skutočnosť, že súd mu neurčil kde ten pozemok je a súdy prehral, je zrejmé, že žalobca za nesprávny úradný postup považuje konečné rozhodnutie súdu v spore. Pojem nesprávny úradný postup však nemožno vzťahovať aj na faktickú, meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú či už nezákonnými rozhodnutiami či nesprávnym úradným postupom sú určené kumulatívne - nesprávny úradný postup, resp. nezákonné rozhodnutie, vznik ujmy a príčinná súvislosť - nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. S poukazom na absenciu žalobcom tvrdených nezákonných rozhodnutí a žalobcom tvrdeného nesprávneho úradného postupu, ako nevyhnutných predpokladov zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. preto žalobcovi nevznikol nárok na náhradu škody.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 17.marca 2020 sp.zn. 12Co/31/2020, 12Co/36/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie vyhlásenom na pojednávaní 11.septembra 2018 o nepripustení zmeny žaloby odmietol. Odvolací súd sa plne stotožnil so závermi súdu prvej inštancie v tom, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie náhrady škody upravené v ustanovení § 5, § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keďže je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9C/253/1995 nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť žiadne právoplatné rozhodnutie a tak nebolo možné prijať záver o nezákonnom rozhodnutí v zmysle tohto zákona. Žalobca tiež nepreukázal, že by zo strany súdov došlo k nesprávnemu úradnému postupu tak, ako to má na mysli ustanovenie § 9 cit. zákona. Keďže žalobca nepreukázal, že v konaní sp. zn. 9C/253/1995 vôbec došlo k nezákonnému rozhodnutiu orgánu štátu a k nesprávnemu úradnému postupu, nemohol byť v konaní o náhradu škody úspešný. Pokiaľ ide o uznesenie súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby, odvolací súd by mohol v súlade s § 389 ods. 2 CSP toto napadnuté uznesenie zrušiť len v tom prípade, ak by zrušil aj samotné rozhodnutie vo veci samej. Nakoľko však rozhodnutie vo veci samej potvrdil, nebol dôvod ani na zrušenie uznesenia o nepripustení zmeny žaloby, preto odvolanie proti tomuto uzneseniu ako neprípustné odmietol.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca z dôvodu, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces (§420 písm. f) CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenie právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Žalobca tvrdí, že sa nikdy nedomáhal vlastníctva ku parcele č. XXXX/XX, ktorá nikdy ani nejstvovala a nedomáhal sa ani vlastníctva ako takého, ale aby to, čo vlastnil, bolo označené ako parcela č. XXXX/XX, aby mu niekto v teréne ukázal, kde sa nachádza. Jedná sa o nepochopenie podstaty predmetného problému a nevyriešenie právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi nebola vyriešená. Podľa žalobcu sa jedná o to isté (tá istá parcela). Namíeta tiež nepravdivosť konštatovania súdu o neunesení jeho dôkazného bremena. Tvrdí, že mal vlastnícke právo na parcelu č. XXXX/XX, súd prvej inštancie ju svojvoľne a bez právneho dôvodu prečísľal na parcelu č. XXXX/XX a následne od neho vyžadoval, aby dokázal, že dedením alebo inak získal do vlastníctva parcelu č. XXXX/XX, ktorý dôkaz, samozrejme, neexistoval, pretože neexistovalo samotné č. XXXX/XX a parcela, teraz už zapísaná ako č. XXXX/XX bola a je parcela č. XXXX/XX.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolač súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§424 CSP), zastúpená advokátkou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§431 ods. 1 CSP). Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§432 ods. 1 CSP). Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§432 ods. 2 CSP).

9. Žalobca namieta vady konania podľa § 420 písm. f/ CSP.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04. I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda samotná procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“

možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

14. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP de facto nesúhlasí s právnym posúdením veci a namieta nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a nesprávne hodnotenie dôkazov.

15. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu a nie účastníkov konania (strán sporu).

16. V danom prípade odvolací súd uviedol, prečo sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. V konaní vedenom pred Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 9C/253/1995 nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť žiadne právoplatné rozhodnutie a tak nebolo možné prijať záver o nezákonnom rozhodnutí v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a žalobca tiež nepreukázal, že by zo strany súdov došlo k nesprávnemu úradnému postupu tak, ako to má na mysli ustanovenie § 9 cit. zákona. To, že žalobca nebol so svojou žalobou o určenie vlastníckeho práva úspešný neznamená, že súdy v danom konaní zvolili nesprávny úradný postup a rozhodli nezákonne. Žalobca neunesol dôkazné bremeno v sporovom konaní. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama o sebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

17. Ako je uvedené v bode 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia, dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

17.1. Pre to, aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právného posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

17.2. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa nemohla vytvoriť ani ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Procesná strana vyvodzujúca prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nevymedzil konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju odvolací súd vyriešil ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne.

18. Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta aj nesprávne odmietnutie jeho odvolania proti uzneseniu súdu

prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby, ani v tejto časti nie je jeho dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné či už podľa § 420 písm. f/ SCP ani podľa § 421 CSP. Odvolací súd v odôvodnení tejto časti dovolaním napadnutého rozhodnutia uviedol, prečo nemohol zrušiť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie; v súlade s § 389 ods. 2 CSP by odvolaním napadnuté prvoinštančné uznesenie mohol zrušiť len v prípade, ak by zrušil aj samotné rozhodnutie vo veci. Keďže však z dôvodu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia vo veci samej odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil, nebol dôvod na zrušenie uznesenia o nepripustení zmeny žaloby.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

19. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.